

میلعا وه

ی نیئا زه ما گدید دقذ، بوجو زاش یی فیلکت ت امدقم

ه دنیا رد ن آ ی ارجا ابی لعفن امرفت وافت

ب جاو باب - ج حلا ب اتک - ه قف ج راخس ورد ه سلسله

م جنپ و ت صشه سلاج - طورشم و ق لطم

داتسا

ی نار هط ی نیسحن س محمد محمد دیس ج ماح لله ات یا

ه ر سله اس دق

میجر لانا طیشلانم للهاب ذوعاً میجر لانا محر لانا الله مسب

ی نیاندهاگدید و هیلقه ت امدقم

ت روصرد هیلقه ت امدقم ت یوفته به بع جار ث حب

بوجو ن انا ز ا ل بق، ت امدقم ن آ به بف لکم م ادا م د ع

دوبه دویقه و طار شب، فیلکت

ه کی فیلاکته به ت بسنی نیاندها م و حرمه کدش ضرع

ت لاخت **قلعاء زج** ن او نعه بن آ رد رگید دویقه اید ن انا

ه در که هیلقه ت امدقم رب م ادا م بوجو به بم کح، دنراد

ت یوفته بجوم ت امدقم ن آ رب م ادا م د ع اریز بدنا

¹. ت سلاوم ضرع

فیلکت بوجو رد طیارش و ن انا ش قند

دویقه ه می لو، ت سا ن انا به بع جار ت بحصلاً ع

و طیارش ن آ دوجو ل ولعم فیلکت ه کار ی طیارش و

بت سا ن انا ه نأ ه لم جزا و دوشی مل ماش، ت سا دویقه

ه سمخ ت اولص اید موصه به ت بسن **ناضمر** رهشل ثم

ج ح بوجو به بع جار روطنیمه و ت یقاوم به ت بسن

1. ۱۹۶ ص ۱، ج ۱، لوصلاً دثاوف

هبت بسنام هتبلا . **جـ رهشأ** رد بت عاطتسا هبت بسن
ی راک ، بت سات عاطتسا اهنأ ءلم جزا هکض قن دراوم
نایدن آ ءلثما و دش رکض قن دراوم ءلابقن وچ هم یرادن
، هم یاه درک رکذ ام هک ی دراوم ن آ ءلم جزا هک دش
هبع جار مدنیآ رد ناشیا اقاغتآ و بت ساجحت عاطتسا
. مدنکی م ثحبی لیخ هیضقن یا

ه درک هتسخار ام جحت عاطتسا ی لوصا ثحبن یا
ی م ش مامت هسلج ود ضرع رد **الله عاشن** و بت سا
ن وچ هم یزادری منل اوقا ریاس هب رگیدی نعی هم یزک
ت ارظنن آ رگیدن ناشدوخت اریرقتابی مظاکم و حرم
ریاس هب هک ی تقو . دناه درک بامعیتسا ار نیرخاتم
ن یا رب هفاضا هک دسری مرظنه ب ، مدرکی م هاگذب لاطم
؛ درادن دوجوی زیچا اجنیا رد رگید ، ه حورطم ب لاطم
و عونزا ی ضعب رد بت سا بن کممت اقوای هاگ طقف
بت سا بن کمم ، قیداصم رب قباطنا رطاخه ب ، ءلثما تیفیک
حرطی لو ، دشاب هتشاد دوجوی لاکشا و ههیش کی
رکذی نیئان م و حرم هکتسا ی تیفیکن یمه ربانده لئسم
. دناه درک

لوط ابج حی اهما مرد بت عاطتسا ض قن

ت امدقم قیداصمه بت بسنه کی فلاتخا دروم رد

ی ارب ار ج ح نامز رد ت عاطتسا ، دراد دوجو هیتیوفت

ت عاطتسا ه کی دارفا ی ارب ج حلا ی لا ریسم ربم ادقا

¹. دندادی م طرشد ، دوش ل صاحب ج د رهشأ رد اهنأ ی ارب

رهشأ ثلاث زا رشکا ج حلا ی لا ریسم نامز رگان کلو

ربم ادقا مدعه که م ییوگب میناوتی م ام روطچ ، دشاب

ه ب ؟! دوشی مذت اوف ب جوم ج د رهشأ زال بق ریسم

رگا ؟! درک ل لادتسا ناوتی م هیضقه نیا ی اجد

م ادقا ه بل قع م کح ب جوم ج د رهشأ رد ت عاطتسا

نیا ل اثمب ابنم سپ ، ت سا ج حلا ی لا ریسم ه ب

و دندکت کر حش لزنم زار تدوز هام راهچ دیاب ص خشد

. دندکت کر ح دیاب ب جر ل و ا زای نعید ؛ دور به کم ه ب

ج ح ما جنا ناکما و هاش شرفس

و هام کی ، دنتسه ه کم فارطا رد ه کی نکاما ه م

ه اصاف رتشیه کلب] ، دندادن ه اصاف ه کم اب هام و د ای

ی ط ه که دوبدن لآ ل شم ه که ق باس نامز م ه ن آ [؛ دنداد

ص خشد [م ه زورما] . دندسرب ه کم ه بت عاسه سایدود

ه دی ط، دشابم هت ساینده فرط ن آ ه کماکیرم آ رد رگا
ه کدینک ض رف امش . دی آی م ه کم ه بت عاست سیدای
و ه دش ناملسه اکیرم آ رد ق باسه نامز رد ی صخش
رد ده او خب ص خشن یا رگا ؛ دشاب ع یطتسم ج ح ی ارب
ایرد لوط ه کدسری منلاًصا ، دنکت کر ح **جـ رهشأ**
ابم ه ن آ ، دسرب ی کشخ ه به کنیا ات دنکی ط م ه ار
ل اثما و ی داوب و راجب رد بت کر ح تیفیک و ل یاسو
ی م لوط ه امش ش ز اش پیدیا ش ! ق باسه نامز رد ک لذ
ع اقب ن یا زای کی ز ات ساوخی م ص خشه کدیشک
. دسرب ه کم ه بو دنکت کر ح ض را ه دیعب

ب جوم ار ج ح نامز رد بت عاطتسا روطچ امش
ق قحت ز ادعبت فاسم ی ط بوجو رب ل قع م کح
لأصا ه کدیوگب دیاب ای ؟! دینادی م بت عاطتسا
ت سین ج ح نامز ه ب طوبرم درف ن یا ی ارب بت عاطتسا
ه نوگن یا ، میراد ت ایاور رد ه چنآ ه به جوت اب ه ک
ه دش حرطم ج ح نامز رد بت عاطتسا ه کلب ، ت سین
. بت سا

ج ح ی اهه ام ه بت عاطتسا ن در کدودحم دماپد

و ه حلطصم بت عاطتسا مدع ه بل ئاق امش م ه رگا

نیا ن یاربانب ،دیتسه **جد رهشأ** زا ریغ رد ه فراغتم
 ج ح م اجنا ه ب ق فوم رمع لوط رد هاگیه ص خشد
 ،**جد رهشأ** زا ل بق ت عاطتسا اریز ؛دش دهاوخن
جد رهشأ رد ت عاطتسا و ت سینه یعرشت عاطتسا
 ت سیز یسمّی طی اربل قعم کحب جوم رگید ه کم ه
 روطچ !دیایدا جناً ه به کنیا اتدشکی ملوط ه امش شو
 ارش دوخ زور ه د و ه ام ود ضرع رد دناوتی م
 ت قوم ه ام راهچ ایه ام ه سرگا ه کی لاحرد ؛دناسرب
 !؟ دروآی م مکت قو ،دشاب ه تشاد

رظنه طقذ زا ه لئسم ن یا لاصا تروصن یارد س پ
 ض قذ ،ب لاطم ن یا ه به جوت ابک لذل اثما و ت عاطتسا
 ل اثما و ی لام رظن زا ه کی دارفا روطن یمه ؛دوشی م
 ض قذ دراوم ه تبلا ؛دنسری منی عفدت عاطتسا ه بک لذ
 ه ب طوبرم و دوری می بلاطم ت حت رگید ه ک دراد دایز
 .ت سایی ه قفل ئاسم

رظن رد کلام ق قحده زا ش یپ ه مدقم بوجو

ی نیئاز

ه کت سانی یا ،دشابی م حرطم اجنیا رد ه چنأ
 ل بق ،ی نیئاز م و حرم ی انبم رب ،ه مدقم رب م ادقا بوجو
 ارع و ضوم ن یا دیاب و ت سانی کلامی جراخ ق قحده زا

رب م ادقا] ، کلام قّقحت زال بقروطچه کدرکی سررب
 :دنیامرفی م ناشیا اّقاقتا [!؟ت سا بجاو ه مدقم
 .بجاو یارب کلام طقف اهنته ز¹؛ «بوجو کلام»
 صاخ نامز هب طورشم بجاو تا قوای هاگ نوچ
 ق لطم و هدوبن طورشم بوجو دوخی نعی ؛ت سا
 .ت سا طورشم بجاو قّقحت ه کلب ،ت سا

بجاو طرش و بوجو طرشت وافت

قلیل اّدیز مرکأ» :دیوگی م لاوم لاثم بابن م
 دیم مارکانی یی لو ؛ق لطم رما دیز مارکا «.س یمخا
 عوقو و ه قعاص و دیز ندما ه ب دیم ؛ت سیزی زیچه ب
 بن کلو ،ت سا ق لطم دیز مارکا ه کلب ،ت سینه ثداحن لاف
 نیاس فذ .ت سا س یمخا قلیل مارکا بوجو نامز
 .بوجو طرش هذ ،ت سا بجاو طرش نامز

،ن ییلات اذ ح لاصا ،م لاء مارکا ،بوجو کلام
 رظنم وای اّرم رد ه لئسم کی هئارا ،بولق بیبخت
 ی توافت می ماهک لام مارکا ؛ت سا ک لذل اثما و صاخشا
 قّقحت نامزی لو ،رما بوجو یارب کلام .دراد
 رخا رما بجاو

1. ۱۹۵. ص ۱، ج ۱، لوصلاً دئوف

زامذب وجو کلام رد مت قوت لآخذ

کلامی ئیش رگا ی تح» :ندیامرفی می نیئان م و حرم
م ادقات امدقم نیا نایتا ه بدیاب] ،دشابب وجو ی ارب
ه سذت اولص درو مردار نامزه کروطنامه» [.درک
ی کی و دندادی م بوجو ی ارب دیک **قُلْعَاءِ زَج** ناونعه ب
زای کی و ¹ت سا **«يِّ قَتْلَکَ نَابِرْقُ قُلَاَصْلَا»** اهنآ زای
﴿رَکْمَ لَّأَوْءَ اَشَّحَ فَلَ اِنْعَايَ هَنْتَ﴾ اهنآ
ت سا صاخت قوم ه اهنآ زای کی ؛ک لذل اثما و ت سا
ه بت بسنی تح ناشیا و ت سا ه دش ظا احلا اجنیا رد ه ک
.دنراد ح یرصته لئسم نیا

تیمامت زایشیده مقدم بوجو ه بدل اکشا ت لاء

دیراد ح یرصته ه کامشه» :مپنکی م ضرع ناشیا ه ب
زای سپ ،دراد ت لآخذ بوجو س فذت یکلام رد نامز
ی مکح زونه کلام ق قحده زای ل بق ه ک رظنه طقذ نیا
م ادقاب وجو ه ب مکح ی لیلده چه بل قع ،درالذ دوجو
ت حلصمت یوفدت ت مرحت هجه ب ،لذکی م ه مدم رب
رد ت لاء زونه ه کی تقو «!؟ بوجو ت قو رد ه مزلم

1: ۱: ه قیلعت، ۱۰۱ ص، ۱ ج، توکلم راونا. ۲۶۵ ص، ۳ ج، ی فاکلا
«ت سا راگدرو ریابن اسنا ی کیدزنو برقت لآخذ زامذ»

ردم کحن یا زونه ه کی تقو ،ت سیزم اتش ندوبت لء
 م ادقا زونه لاوم ه کی تقو ،ت سا هدشن زجنه زجنته ماقه
 ه کت سا نیاش یانعم ،ت سا هدرکذ فلکم ه برما رب
 .ت سا هدرکذرما زونه لاوم

م کحن یشیع یرشتا بت قوت لاخدی راگزاسان

شیر و ه سوکایا !م یرالذ او هود و مابک یه کام
 ت لاخدت قو» :ندیوگی م فرطکی زامش !؟ن هپ
 :ه کندیوگی م م فرطکی زاو «دراد کلام ردی لء
 ت حلصم تیوغت بجومت امدقم رب م ادقا مدء»
 !؟ار ن آایم ینکل و بقر نیاه کم یدیم هفنام «!ت سا
 بوجوی ارب کلام رد **قلعاء زج** ناو نعه بت قو رگا
 لاوم بناج زای مکح لاصا سپ ،دراد ی لءت لاخدت
 رب و ت سا هدشن ع یرشت **قلعاء زج** ق قحت زام بق
 مِقَاءُ ❀ :ن تفگ فرصه بت سا هدشن عا قلا فلکم
 لَیْ لَآ قِ سَعَا یِ لِإِ سَ مَّ شَلَا کِ وُلْدِ اَ قَوْلَصَلَا
 نَاکِ رَجَفَلَا نَاءَ رُقَنِّ اِ رَجَفَلَا نَاءَ رُقُو
 اجنیا رد دیاب! دوشی منع یرشت م کحه ک¹ ❀ ا دوهشم

1: ۱۱۳ ص ۱، ج ۱، توکل ملا راونا؛ ۷۸ ه یآ، (۱۷) عارسا هروس

دریگارفارناهج بشی هابسه کی تقو ات (رهظ) دیشروخل اوزت تقو زار زامن رادبی ارب»
 هک اریز؛ (حبص زامن) رادبا پر زین ار حبصن ارقو (عاشعو برغم و رصعو رهظ زامن)
 «ت سا زور و بش هکلام زامش و دره دوهشم حبصن ارق»

هبار فلكم نآق قحت هكنيا ات دوشق قحم **تلعاءزج**

دندك مزلمت امدقم ربم ادقا

مازلا ابعلاطات وافتد و لاوم نامر فل اثم

هك ديهدي مل امتحا ايدينادي م امشل لاثم بابن م
امشل لاما هديوگب امش هبي زيچدهاوخى م ادر فل لاوم
ايا ،ديوشد ج راخ ل زنم زا ح بص ديههاوخى م هكي تقو
ي رما ن م اب : هك ديوگى م واهبو ديورى م لاوم دزن
دهاوخبرگا ديهدي م ه مادا ن اتهار هب ،ريخ «!؟ ديراد
امش اب ،ت سياب» : ديوگى م و دنيى م ار امش ،دندكى رما
امش ه فيظو ،ديوگنرگان ياربانب . «م راد ار راك ن لاف
ي رما زورما ايا» : ديوگب و ديورب لاوم دزن هكت سين
راكن يا . «دينكر مات سارقه كه م اهدينش ن م !؟ ديراد
ت سين امش ه فيظو

ص خشان ه برو ما ابي لعف مازلا

راكا امش اب ادر فن م : هك ديوگبل بقزا لاومرگا اما
و دينك زابار ه ناخبرد ح بص دينلوتى منرگيد ، «م راد
ت ساه تفگن وچ : دينكر بص دياب هكلب ،ديوشد ج راخ
و ت ساه تفگزارش راك زونه . «م راد راكا امش اب» : هك
ل لاثم بابن م !ت سيچش راك هك دينادي منم ه امش
ورب» : ناي ، «ريخبي زيب و ناز و ورب» : هكت ساه تفگن

چیھ؛ «مدب صخش نلافه بار لوپای و همازنلاف
:هکت سه تفگامشه بر دقنیمه .ت سه تفگزی زیچه
نم» :دیوگی مه کنیمه «.مراد راکامشه ابادرفنم»
،ت سه زجنه لاومه یحانزاه کح، «مراد راکامشه ابادرف
هچه .ت سیدص خشموت سه زجنه ریغفیلکتن آی لو
!؟درادل اکشا

«.ماه در کم ازلااری رماوتربنم» :دیوگی مه

«!؟ی رما هچه» :دیوگی مه صخش

وتهه ادرف، نکزی واکجنگلاعف» :دیوگی مه لاوم

هه بی نعید، «م یوگی مه ادرف» :دیوگی مه هکنیا «.م یوگی مه

دهاوخب ی راکره، رگیدت سلاوم !ن کذ رارفی یاج

!مدنکی مه

راک نلاف و ورب ادرف» :دیوگی مه بشمات قوکی

ی م طقف هکلب، دیوگی منم هت قوکی «!مدب ما جناار

:دیوگی مه صخش «.مراد راکامشه ابادرفنم» :دیوگ

«!؟ی رادی راکهچه»

«!م یوگی مه ادرف» :دیوگی مه لاوم

«!؟دیوگدن لآه کدوشی مایا» :دیوگی مه صخش

«!ب اوخب ورب» :دیوگی مه لاوم

ادرفوتی نعی، «مراد راکوتاب» ندیوگی مه کنیا
 لزنه زاجارخا هطساوه بارفیلکت نیا عفر رایتخا
 مدآ هک دزکی م رابخا لبق زاتاقوای هاگ! یرادن
 دشابع مجش ساوحو و دشابه تشادی گدامآ

هبرومأمی جراحق قحده ابرمای اشنات وافته

تسا ه دش مامت و هدرک رما لاوم نلاآ سپ
 و دراد دوجو رما! مینادی مزرگید؟ تسیچ **هبرومأم**
هبرومأم زارما فلخت نیا. درادن دوجو **هبرومأم**
 رماآ سپ فزرد فلخت، فلخت عاتما زاروظنه. تسیز
هبرومأم و رما نیید، رماآ سپ فزرد و تسا تخلف
 نیست؛ ولی درآن تحقق خارجی امر و انشاء امر، نه؛
 [امتناعی نیست].

دیابه ک م دزکی م رماوت ه ب ن م» ندیوگی م لاوم
 «ای هدماجنا، میوگی مزرگیدت عاسک یه کاری راک
 سپ! ت فگم هاوخرگیدت عاسک یه؟ تسیچ راکنآ
 ،دنک ربص، دنامد رظتنه روطنیمه دیاب ص خشنیا
 هکی روما هب، دنکد بلس ش دوخ زاتامدقم
 چیه و دنکد مادقا، تسا **هبرومأم** نآت یوفتب جوم
 دنیبات دنیشنم ارآ دیابه کلب، دهدب ماجنا دیابزی راک
 دزکی می رما هچوا هبت عاسن لافرد لاومه ک

بجاو ما جئا فرظ زاب و جو نامز زیامه

و دییامرفی مامشه نوگچه، بی نیئان بمانج لاماح

رد **قلعاءزج** ناونعه بت قوه که دینکی مامه حیرصه

لاصا که کی لاحرد، دراد بت لاختد بوجو کلام سنفد

بت بحصه!؟ درادن دوجو **قلعاءزج** ققحت زایل بقی رما

بت قون آ، دوب مانلا رد بت بحصه رگا بت سیند مانلا رد

رما رد بت قوه که دیوگبت سنلوتی من ناشیا رگید

ی ارب فرظ بت قوه که بت فگی مامه کلب، دراد بت لاختد

بوجو. بت سیند بوجو ی ارب کلام و بت سا بجاو

کلام، بت ساح بصه نت عاسه کن لاا و بت سا هدمآ ن لاا

نآ بت قوه اما، بت سا هدمآ **رهظ قلاص** بوجو ی ارب

بت سال اوز مامگنه

هه بنشج نپب شد رد دیز مار کالامه

هه چی لو، «**ادیز مرکا**» :دیوگی ملامه کنیا لالمه

بت سا هدمآ ن لاا زامار کالم که **سیمخلا قلیل**؟ عقوم

من ممت بسند» :هه که دیوگب و دندک رارف دناوتی من صخش

هه بنشود زور که زورما زاملامه بت بسند من مدّهعت و

ی قرف، بت شادنار مکه کنیا هه که بنشک ی زوراب، بت سا

زور رد بت سا هدرک قرفی لیخا معبط «!بت سا هدرک

نامز .ت سه م کح ن لآ و ه د و ب ن ی م ک ح لآ صا ه ب ن ش ک ی
قلیل ن آ م اد قا و د ا ج ی ا و ذ ی ف ت ن ا م ز و م ک ح ی ا ر ج ا
ه ب ر و م ا م ت ق و ی ل و ، ت س ه ن لآ ع ا ش ن ا . ت س ا س ی م خ ل ا
ن لآ م ا ر ک ا ی ا ر ب ب ا ج ی ا م ک ح . ت س ا س ی م خ ل ا **قلیل**
ن ا م ه ، ت س ا س ی م خ ل ا **قلیل** ن آ ی ا ر ب ف ر ط ا م ا ، ت س ا
ل ا ح ه ی ئ ا ش ن ا ر م ا و ا ی ا ر ب ف ر ط ت س ا ن ک م ه ک ر و ط
ک ی ا ی و **س ی م خ ل ا ق ل ی ل** ، ب ش د ، ر ه ط ، م د ع ب ت ع ا س ک ی
ت ی ف ی ک ه ب ر گ ی د ن آ ؛ م د ن ک ی م ذ ق ر ف . م د ش ا ب ر گ ی د ل م ا س
ت و ا ف ت ع ا ش ن ا . ع ا ش ن ا ه ب ه ن ، د ر ا د ی گ ت س ب **ه ب ر و م ا م**
. د ر ا د ن

ت ی م ا م ت ز ا س پ ت ا م د ق م ه ب ل ق ع م ک ح

کلام

ب و ج و ر ب ل ق ع ه ک د ی ت س ه ل ئ ا ق ا م ش ر گ ا ن ی ا ر ب ا ن ب
ض ر غ ل ا ت و ف ی ل ا ن لآ ، م د ن ک ی م م ک ح ه م د ق م ر ب م ا د ق ا
ز ا ه ک د ن ک ی م م ک ح ی ت ر و ص ر د ل ق ع ن ی ا ، **ه ب ر و م ا م ل ا و**
؛ م د ش ا ب م ا ت ک ل ا م ت ی م ا م ت ی ا ر ب ت ا م د ق م ، و ا ر ط ن ه ط ق ن
م ا ت ک ل ا م ت ی م ا م ت ی ا ر ب د و ی ق و ط ی ا ر ش ه ک ی ت ق و ی ن ع ی
، م د ی س ر م ا ت ه ل ا ح ر م ه ب ت ی ل ع و ر ی ث ا ت م ا ق م ر د ت ل ع و د و ب
ت ا م د ق م ر ب م ا د ق ا د ی ا ب ه ک د ن ک ی م م ک ح ل ق ع م ا گ ن آ
ن ی ا ه ک ی ت ق و ا ت ا م ا . **ض ر غ ل ا ت و ف ی ل ا ن لآ** ، م د ی ن ک

ت سینی ئاشنا و م کح زونه ،دشابذ مات ت یّدع ط یارش
دوشد ما جئا اجنیا رد ه لئسم ن یا ات

م زلا ک لام دنج ،دوشد قّقحم مارکان یا ه کنیا ی ارب
دنتسه دوجو لال محتحم ا هک لام ن یا زام اد کره بت سا
ن یا و بت سا ه درکنی رما لاوم زونه ه کی ترو صرد و
رد لاوم رما زجنت ت یّدع ی ارب ی ا هک لام و دراوم
م کح ی کلام ه چه بل قع ،بت سا ه دشذل صاحب ج راخ
زا دنلوتی م نه ک ل قع !؟ دنکی م ت امّدم رب م ادقا ه ب
زا اجنیا رد م کح و عاشنا » :دیو گبش دوخ ب ناج
هار اهنا رد فلّخت رگید و بت سا مامت لاوم ه یحان
» .دراند

ه توفه ت امدم ل صا ه بی قطنه ل اکشا

ت امّدم حرط ل صا ه بت بسنی قطنه ل اکشا ن یا
دوجو اجنیا رد ه کی لاکشا .ت یوفتی نعی بت سا ه توفه
نامز ل ولح زال بق ل قع ارچه کت سا ن یا ،دراد
ل اثما و **ج حطای ل ا ریس**م و عام ظفحه به م کح ب وجو
زا ،ب وجو نامز ل ولح زال بقع قاورد !؟ دنکی م ک لذ
ن یا ؟دوشد ل صاحب دیابت امّدم [ه ک دیوگی م] ا جک
ام للاح .ددرگی مرب ه لئسم و هیضه ن یا ه بل اکشا

حرط رد ث حبّاً لعف ؛م یرادن ی ضقذل ئاسمه بی راک
ت سا هلمئسم ن یا هبت بسذی نفوی لّاحل اکشا

دّمحمل آ و دّمحم ی اعلّ صمّهلا